

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.14
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.9/6 din 25 septembrie 2015*

CURRICULUM
la disciplina

„SIMULĂRI DE PROCESE PENALE”
(candidați la funcții de judecător și procuror)

AUTOR:
Constantin GURSCHI,
formator INJ

_____ **AVIZAT**
Șef al Direcției instruire și cercetare

I. PRELIMINARII

Procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, Constituției Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prezentul curriculum este conceput să conțină informații cât mai actuale și utile, necesare candidaților la funcția de judecător și procuror, în scopul de a-i ajuta să însușească cât mai eficient actualul suport normativ procesual-penal, de a înțelege rațiunile reglementărilor legale în cadrul îndeplinirii justiției, precum și pentru a-și forma deprinderi în scopul utilizării lor corecte și eficiente în practică.

Prezentul curriculum reprezintă un document reglator ce determină competențele profesionale necesare integrării și buneii manifestări în câmpul muncii a audienților. Din această perspectivă, studiul modulului prezentat este orientat spre familiarizarea cu modificările și completările care s-au produs în legislația procesual-penală a Republicii Moldova, valorificarea întregului potențial intelectual al audienților pentru a cultiva deprinderi de veritabili judecători și procurori, prezentarea practicii judiciare, inclusiv a Curții Europene pentru Drepturile Omului, pentru a consolida cunoștințele asimilate, a cultiva spiritul de respect pentru lege și pentru justițiabili.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei „Simulări de procese penale” audientul va obține următoarele competențe:

- Să posede abilități practice asupra organizării ședinței de judecată, rolului de judecător și procuror în procesul penal;
- Să poată determina fără echivoc normele procesuale aplicabile pentru diferite situații în cadrul unui proces penal;
- Să proiecteze și să motiveze actele procesuale penale prin prisma normelor de drept național și internațional cu folosirea unui limbaj juridic adecvat;
- Să poată aprecia legalitatea și corectitudinea cererilor și demersurilor înaintate în cadrul procesului penal;
- Să posede tactica dialogării cu diferiți participanți la procesul penal.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil:

- să organizeze desfășurarea unei ședințe de judecată și să întocmească acte procesuale penale de diferite categorii, conform cerințelor normelor de drept procesual penal și tratatelor internaționale, la care Republica Moldova este parte;
- să determine corect procedura de adaptare a diferitor categorii de hotărâri și pronunțarea lor;
- să conducă dezbaterile judiciare și să judece pricinile în fond, să argumenteze actele procesuale penale folosind limbaj juridic;
- să deducă esențialul din relatările participanților la procesul penal, să identifice carențele actelor procesuale penale, sub aspect de declarare a nulității lor.
- să susțină acuzarea de stat în procesul penal, să înainteze diferite demersuri și să se pronunțe asupra demersurilor altor participanți.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluare
Simulări de procese penale	Constantin GURSCHI	III	32	-	32	Colocviu diferențiat

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVA A ORELOR

Nr. d/o	Tematica	Ore curs	Ore practice
1.	Simularea procesului penal pe infracțiuni de sustrageri.	-	6
2.	Simularea procesului penal pe infracțiuni în domeniul transporturilor.	-	4
3.	Simularea procesului penal pe infracțiuni contra vieții și sănătății.	-	6
4.	Simularea procesului penal pe infracțiuni contra securității publice și ordinii publice.	-	6
5.	Simularea procesului penal pe infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale.	-	6
6.	Simularea procesului penal la judecarea cauzei în baza art. 364 ¹ CPP.	-	4
TOTAL		-	32

VI. UNITĂȚI TEMATICE

	Strategii didactice/ Resurse logistice	Sugestii pentru lucrul individual
<i>Tema 1. Simularea procesului penal pe infracțiuni de sustrageri.</i>		
<i>Ore practice</i> 1. Studierea și analiza cauzei penale pe infracțiuni de sustrageri și organizarea procesului penal. 2. Întocmirea și pronunțarea proiectelor de încheieri adoptate în ședința preliminară. 3. Simularea procesului penal pe infracțiuni de sustrageri cu întocmirea și pronunțarea proiectelor de încheieri privind dispunerea expertizei, recuzările, declinarea de competență, aplicarea amenzii judiciare, precum și încheierile interlocutorii. 4. Rolul procurorului în procesul penal.	<i>Seminare</i> Studiu de caz. Tablă flipchart	<i>Ore practice</i> Simulare de proces (joc de rol). Examinarea unui dosar. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.
<i>Tema 2. Simularea procesului penal pe infracțiuni în domeniul transporturilor.</i>		
<i>Ore practice</i> 1. Studierea și analiza cauzei penale pe infracțiuni în domeniul transporturilor și	<i>Seminare</i> Studiu de caz Tablă flipchart	<i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor.

<p>organizarea procesului penal. Întocmirea proiectelor de sentințe de condamnare, de achitare și de încetare a procesului penal.</p> <p>2. Judecata în prima instanță. Partea pregătitoare a ședinței de judecată, cercetarea judecătorească în astfel de cauze, dezbaterile judiciare și ultimul cuvânt al inculpatului. Chestiunile care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței.</p> <p>3. Soluționarea acțiunii civile.</p>	<p>Simulare de proces (joc de rol).</p>	<p>Examinarea dosarelor.</p> <p>Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>
<p><i>Tema 3 Simularea procesului penal pe infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei.</i></p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Studierea și analiza cauzei penale pe infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei, organizarea procesului penal.</p> <p>2. Judecata în primă instanță a astfel de cauze, partea pregătitoare a ședinței de judecată, cercetarea judecătorească, dezbateri judiciare.</p> <p>3. Adoptarea sentinței de condamnare.</p>	<p><i>Seminare</i></p> <p>Studiu de caz Tablă flipchart</p>	<p><i>Ore practice</i></p> <p>Examinarea dosarelor pe categoria dată. Simulare de proces (joc de rol).</p> <p>Întocmirea proiectelor de acte procesuale respective.</p>
<p><i>Tema 4. Simularea procesului penal pe infracțiuni contra securității publice și a ordinii publice.</i></p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Studierea și analiza cauzei penale pe infracțiuni contra securității publice și a ordinii publice, organizarea procesului penal.</p> <p>2. Judecata în prima instanță a astfel de cauze în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, partea pregătitoare a ședinței, dezbaterile judiciare, adoptarea sentinței.</p>	<p><i>Seminare</i></p> <p>Studiu de caz Tablă flipchart</p>	<p><i>Ore practice</i></p> <p>Examinarea dosarelor. Simulare de proces (joc de rol).</p> <p>Întocmirea proiectelor de acte procesuale în urma simulării procesului.</p>
<p><i>Tema 5. Simularea procesului penal pe infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale.</i></p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Studierea și analiza cauzei penale pe infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale, organizarea procesului penal.</p> <p>2. Judecata în prima instanță a astfel de cauze în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.</p>	<p><i>Seminare</i></p> <p>Studiu de caz Tablă flipchart</p>	<p><i>Ore practice</i></p> <p>Examinarea dosarelor. Simulare de proces cu repartizarea rolurilor(joc de rol).</p> <p>Întocmirea proiectelor de acte procesuale(pe</p>

Dezbaterile judiciare în astfel de cauze, adoptarea sentinței.		parcursul simulării procesului).
Tema 6. Scenariul ședinței improvizate de punerea pe rol a unei cauze penale (art. 345-348, 351-353 CPP)		
<i>Ore practice</i> 1. Din numărul audienților, prin tragerea la sorț, se aleg pozițiile de: judecători, președinte de ședință, procuror, avocat, partea vătămată, partea civilă, inculpat. 2. Distribuirea cauzei penale (extrase de materiale, rechizitoriu). 3. Expunerea succintă a referatului asupra speței puse pe rol. 4. Înscenarea ședinței de judecată. Soluționarea cererilor și demersurilor. Întocmirea și pronunțarea încheierii.	<i>Seminare</i> Studiu de caz. Simulare de proces (joc de rol).	<i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.
Tema 7. Scenariul ședinței de judecată a unei cauze penale de către instanța de fond.		
<i>Ore practice</i> 1. Din numărul audienților, prin tragerea la sorț, se alege: completul de judecată, procurorul, avocatul, partea vătămată, partea civilă, inculpatul și, după caz, alte părți la proces. 2. Distribuirea materialelor și referatului asupra speței. Explicarea modalității de exercitare a rolului revenit fiecărui audient. 3. Partea pregătitoare a ședinței de judecată (art.354-364 CPP) 4. Cercetarea judecătorească. Expunerea învinuirii de către procuror. 5. Audierea persoanelor cărora le-a revenit rolul de parte vătămată, parte civilă, martor – depozițiile cărora rezultă din rechizitoriu. 6. Terminarea cercetării judecătorești. Examinarea demersurilor. 7. Dezbaterile judiciare. 8. Întocmirea proiectului sentinței – tema pentru toți audienții.	<i>Seminare</i> Studiu de caz Simulare de proces (joc de rol).	<i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.

VII. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu și la final.

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul orelor practice;
- realizarea activităților individuale;
- redactarea unor acte procesuale (încheieri, sentințe, demersuri) în baza temelor studiate;

- susținerea unor testări obligatorii care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale;
- pregătirea unui referat științific și/sau aplicativ pe o problemă propusă pentru activitățile individuale.

B. Evaluarea finală se va efectua ca colocviu diferențiat la finele semestrului.

VIII.

BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994.
2. Codul de procedură penală al Republicii Moldova (Comentariu 2005, Dolea I., Roman D., Vizdoagă T., Sedlețchi I., Șterbeț V., Rotaru V., Botezatu R., Cerbu A., Ursu S., Erjîu E.).
3. Codul penal al Republicii Moldova (Comentariu 2005, Barbăneagră A., Berliba V., Gurschi C., Holban V., Popovici T., Ulianovschi G., Ulianovschi X., Ursu N.).

Jurisprudență/Practica judiciară:

1. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 7 din 04.07.2005 „Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale”.
2. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 5 din 19.06.2006 privind sentința judecătorească.
3. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 17 din 19 iunie 2000, privind aplicarea în practica judiciară de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.
4. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28.06.2004 “Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”.
5. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 24.12.2012, nr.11 - Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art.145-148 CP al RM) //Buletinul CSJ a RM 6/4, 2013.
6. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 08.07.1999, nr.20 - Despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației în cadrul examinării cauzelor penale referitor la încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport //Culegere de hotărîri explicative /340, 2002.
7. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 19.06.2006, nr. 4 - Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism //Buletinul CSJ a RM 1/11, 2007.
8. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 16.12.2013, nr.13 - Cu privire la aplicarea prevederilor art.364/1 CPP de către instanțele judecătorești //Buletinul CSJ a RM 1-2/22, 2014.
9. Hotărîrea CEDO din 24 septembrie 2013 N.A. vs R. Moldova.
10. Hotărîrea CEDO din 30.10.2012 Ghimp vs R. Moldova etc.

Literatura didactică și științifică:

1. Modele de acte judecătorești în procesul penal, 2008, Botezatu R., Furdui S., Gurschi C., Ulianovschi X., Puică V.
2. Codul Convenției Europene a Drepturilor Omului, 2008, Chiriac A. și Jean-Loup Charrier.
3. Protecția drepturilor omului la aplicarea măsurilor procesuale de constrângere, 2006, grup de autori.

4. Marin Voicu, Protecția europeană a drepturilor omului, teorie și jurisprudență, București, Lumina Lex, 2001.
5. Nuala Mole, Katarina Harhy, Dreptul la un proces echitabil, privind punerea în aplicare al art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, 2003, editat în Republica Moldova.
6. Buletinul Curții Supreme de Justiție al Republicii Moldova, apare lunar din ianuarie 1996.
7. Baza de date a Curții Supreme de Justiție: www.csj.md